

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKER OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел.: (044) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel. +380 (44) 205-74-51E-mail: sekr.osvita@gmail.com Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок: UA263223130000026002010078760 в АТ «Укресімбанк» (м. Київ), КОД ЄДРПОУ: 02605316

22.08.2024 № 02-5/396

Кабінет Міністрів України

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України звертається з приводу наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.08.2024 за № 1222/42567850, який набрав чинності 12.08.2024.

Наказ № 1112, норми якого обмежують права учасників освітнього процесу на вибір закладів освіти та форм здобуття освіти, доступ дітей тимчасово окупованих територій до української освіти, загрожують звільненню значної кількості освітян та скороченню мережі закладів загальної середньої освіти, отримав негативну реакцію освітянського середовища та громадського суспільства, як і наказ Міністерства освіти і науки України від 13.06.2024 № 850 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні».

За результатами спеціальної наради під головуванням Віце-прем'єр-міністра України І.Верещук, що відбулася 11.07.2024, було вирішено створити робочу групу для напрацювання нового проєкту наказу, замість наказу № 850 та забезпечити при цьому дотримання вимог Законів України «Про освіту», зокрема його статті 57-1, та «Про повну загальну середню освіту».

Однак на стадії підготовки проєкту наказу МОН № 1112 в порушення домовленостей Сторін соціального діалогу, засвідчених у Галузевій угоді на 2021-2025 роки, а також в Генеральній Угоді на 2019-2021 роки, проєкт не надходив на розгляд і погодження до профспілок та прийнятий міністерством без погодження з Профспілками.

Аналіз норм Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану (далі Порядок) свідчить, що більшість з них не відповідає вимогам Конституції України, Законам України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».

Згідно зі статтею 53 Конституції України повна загальна середня освіта є обов'язковою. Держава забезпечує доступність і безоплатність повної загальної середньої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток повної загальної середньої освіти та різних форм навчання.

Відповідно до частини першої статті 9 закону «Про освіту» та частини третьої статті 4 закону «Про повну загальну середню освіту» формами здобуття освіти є: інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), а особа має право здобувати освіту в різних формах або поєднуючи їх. У Порядку № 1112 залишається норма про «змішане» навчання, що не передбачена законом.

Згідно з частиною четвертою статті 10 закону «Про повну загальну середню освіту» форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти.

Положення пункту 4 Порядку щодо формування в обов'язковому порядку класів для організації здобуття загальної середньої освіти за дистанційною формою

не відповідають статті 23 закону «Про освіту» в частині гарантій організаційної, автономії закладу освіти.

За нашим переконанням незаконними є норми пункту 7 Порядку про зупинення діяльності закладів освіти, які не відповідають вимогам пунктів 3, 4 Порядку (стосовно фонду захисних споруд цивільного захисту), а також пункту 8 про відрахування учнів із закладів освіти, освітня діяльність яких була зупинена.

Адже статтею 4 Закону України «Про освіту» передбачено, що право на безоплатну освіту забезпечується: для здобувачів повної загальної середньої освіти - за рахунок розвитку мережі закладів освіти всіх форм власності та їх фінансового забезпечення і в обсязі, достатньому для забезпечення права на освіту всіх громадян України. Відповідно до статті 6 цього закону засадами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності є забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками.

Відповідно до статті 8 закону «Про повну загальну середню освіту» кожна дитина має право на здобуття початкової та базової середньої освіти у найбільш доступному та наближеному до місця її проживання закладі освіти. Право дитини на здобуття початкової та базової середньої освіти у комунальному закладі освіти, за яким закріплена територія обслуговування, на якій проживає дитина, гарантується, що не обмежує право батьків дитини або особи, яка досягла повноліття, обирати інший заклад освіти відповідно до законодавства.

Стаття 32 закону «Про повну загальну середню освіту» передбачає, що у разі реорганізації чи ліквідації закладу загальної середньої освіти засновник зобов'язаний забезпечити учням можливість продовжити здобуття загальної середньої освіти на відповідному рівні освіти. Реорганізація, зміна типу, ліквідація закладу загальної середньої освіти у сільській місцевості допускається лише після громадського обговорення проєкту відповідного рішення засновника, який оприлюднюється не менше ніж за один рік до прийняття відповідного рішення.

Згідно з частиною шостою статті 25 закону «Про освіту» засновник закладу освіти зобов'язаний забезпечити утримання та розвиток матеріально-технічної бази заснованого ним закладу освіти на рівні, достатньому для виконання вимог стандартів освіти та ліцензійних умов. Відповідно до пункту 9 постанови КМУ від 10.03.2017 № 138 утримання фонду захисних споруд у готовності до використання за призначенням здійснюється їх балансоутримувачами.

Виконання норми пункту 9 Порядку, відповідно до якого у закладах освіти, діяльність яких була зупинена, оголошується простій або трудові договори з працівниками цих закладів освіти призупиняються у порядку, визначеному трудовим законодавством, спричинить необґрунтоване вивільнення вчителів, залишивши їх без засобів існування, особливо стосовно внутрішньо переміщених осіб, для яких скорочуються видатки на виплату допомоги на проживання.

Реалізація наказу МОН № 1112 в цілому призведе до ліквідації в певних регіонах України мережі закладів освіти, позбавить конституційної гарантії здобуття дітьми повної загальної середньої освіти, а їхніх батьків вибору закладу освіти, спричинить звільнення інших працівників і позбавлення їх найнеобхідніших засобів для життя, призведе до інших складнощів.

У зв'язку з цим наголошуємо, що частиною першою статті 57-1 закону «Про освіту» здобувачам освіти, працівникам закладів освіти, у тому числі тим, які в умовах воєнного стану в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку (особливий період) були вимушені змінити місце проживання (перебування), залишити робоче місце, місце навчання, незалежно від

місця їх проживання (перебування) на час особливого періоду гарантується: організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників; збереження місця роботи, середнього заробітку, здійснення інших виплат, передбачених законом.

Згідно з частиною другою цієї статті забезпечення державних гарантій, визначених частиною першою, створення безпечного освітнього середовища, організацію здобуття освіти, освітнього процесу в умовах воєнного стану у межах своєї компетенції здійснюють органи виконавчої влади, органи військового командування, військові, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування, їх представники, посадові особи, органи управління у сфері освіти; заклади освіти, установи освіти, наукові установи, їх засновники.

Частиною третьою статті 57-1 зобов'язано органи, зазначені в абзаці другому частини другої цієї статті, приймати у межах своєї компетенції рішення, обов'язкові до виконання на відповідній території, для реалізації державних гарантій, визначених частиною першою цієї статті, в умовах воєнного стану.

При цьому зазначаємо, що частиною шостою статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінету Міністрів України надано право скасовувати акти міністерств повністю чи в окремій частині.

Тому ЦК Профспілки працівників освіти і науки України розраховує на вжиття Кабінетом Міністрів України відповідних заходів та дій для приведення норм наказу Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні» у відповідність з чинним законодавством та недопущення порушення прав громадян України на здобуття повної загальної середньої освіти під час воєнного стану.

Голова Профспілки

Георгій Труханов